

Vallomás

Kérem, nekem sajnos másként alakult az életem, mint ahogyan szerettem volna. Nem szeretném, ha félreértene, én valóban becsületes, sok mindenben átment, sokat szenvedett, kemény munkásemler vagyok. Ha azt tetszene tőlem kérdezni, hogy a termelőmunkából hogyan vettem ki a részem, akkor nyugodtan mondhatom, öklömmel a keblemre csapva, hogy én mindig ott voltam, ahol kellett.

Higgye el, hogy nehéz életutam volt. Kérem engem úgy kergettek, mint a kutyák a rókát. Persze, azok a vacak nyilasok világos, hogy nem mertek utánunk jönni, negyvennégyben, hiszen egész Salgótarján környéke keresztül-kasul van fúrva bányákkal. Amikor a SAS behívók jöttek, hát ugye, kétségbeestem. Ott voltak a gyerekek, meg az asszony, én meg azt mondtam, fogjátok be a szátokat, titeket úgyse bánthatnak, kosztot meg szereztem, és én kérem, én eltüntetem a fenébe. Bevettük magunkat a Nagyszilváásra, tetszik tudni, ez a hely nincs távol az úttól, de jó sűrű erdői vannak, meg ugye, vízmosások. És az ember nem hülye, gondoltuk, ha a nyilasok keresnek, akkor majd itt van a hátunk mögött a banya szája, s ha olyan nagy a pofájuk, jöjjenek le utánunk. Hát szóval, odatelepedtünk az erdőbe, és szép csendben éltünk. Várjon csak! Ez akkoriban volt, amikor a Főtéren a németek már felakasztották a két magyar katonát, mert katonaszökevények voltak. Nahát, mi meg azt gondoltuk, hogy azokkal ott semmi közünk.

Nem kérem, nem voltam én kommunista, á... féltem is tőlük, hiszen azt beszélték, hogy elveszik a házat, meg minden... Ezt a dolgot az erdőben azért mesélem, hogy lássa, körülbelül milyen ember is voltam akkoriban én. Mert egyszer azért mégiscsak feljött arrafelé egy nyilas járőr. Hárman voltak, összebújtak, mint a bárányok, pedig mégiscsak farkasok voltak, mert mind a hármuknál fegyver volt. Mi meg, akik a bokrok között álltunk fegyvertelenül, néztük ezeket, és láttuk rajtuk, hogy nagyon félnek. Én megismertem közöttük a Nyerges Józsit, nagyon mérges lettem, rákiabáltam: „Mégismertelek, az anyád szentségit, gyertek csak föl ide!” Hát persze, hogy nem jöttek. Mi meg elengedtük a nyavalyásokat, igaz, el se tudtuk volna kapni őket.

Nohát szóval, így úsztuk meg a bevonulást, hát tudja, úgy van ez, hogy rossz emberekkel hülyeség együtt harcolni. Azután jöttek az elkövetkező évek, sorjázta azok, egymás után, sok jót is láttam, meg sok rosszat is. Higgye el nekem, most úgy visszanezve, nem tudom, hová lett a bátorságom. Hiszen ott, akkor, úgy rákiabáltam arra a három stricire, hogy azok géppisztollyal hátráltak előlünk, katonaszökevények és fegyvertelen emberek elől. Úgy érzem, elkorcsosultam már egy kicsit. Nincs bennem az az elszántság és jókedv, ami ehhez szükséges. Már az ember hangjából meg lehet azt tudni, hogy mennyire elszánt. Próbálgatom próbálgatom néha a hangozat, de nem olyan az már.

De azért mégis furcsa, hogy ezen már csak akkor kezdtem gondolkodni, amikor Szabó Elizeus meg Boxos megcsinálták azokat a híres balhékat.

Hogy kik ezek, kérem? Hát, falumbeliek; szegény Elizeus, isten nyugosztolja, már nem is falumbeli, inkább temetőmbeli. Meghalt. Majd ott a környéken akarok én is nyugodni. Tetszik tudni, ez az Elizeus nagyon jó férfi- és női szabó volt. Ott, a mi községünkben. Azon átfolyik egy patak, és hát mivel mi itt északon vagyunk, a Mátrán is túl, ugye, ezek a patakok szárazságban három-négy centisek, de ha jön a felhőszakadás, akkor egy óra alatt egyből négy méter lesz a víz. És ezért igen mély a medrük. No mármint, Elizeus egy éjszaka jól berúgott a haverokkal, mindig is bolondos ember volt, s a hídon, amikor a komáival hazafelé tartott, egyszer csak szétlökte őket, és átugrott a híd korlátján. Kérem szépen, ott legalább öt méter mély a meder. De a részegnek, amilyen szerencséje van, talpraesett. És nem törődött a lábát mosó vízzel, meg az ijedten szaladgáló haverokkal se, széttette a kezét,

KATONA ARON: AZ UR ÉS HÖLGYEI

és azt ordította, hogy „Én nem Szabó Elizeus vagyok, mert én a Jézus Krisztus vagyok!” Igen. Hiába tetszik nézni, bevallom én, hogy én is ott szaladgáltam akkor a hídon, és hát persze nevetnivaló dolog, de amikor leléptünk érte a patakmederbe, alig mertünk hozzányúlani. Azt kérdezi, miért? Hiszen öt méter magasról esett le, és azt mondta, hogy ő a Jézus Krisztus. Honnan a fenéből tudtuk volna, hogy nem mond-e igazat?

Aztán itt van ez a másik, ez a Boxos. Hát tudja, ez is egy olyan... persze, hogy elfogadom a kétdeci bort. Köszönöm. Tudja én nem iszákos vagyok, az én családom még nem koldult miattam. Dehát... mostanában bizony... no, mesélem tovább. Pletyka ne legyen belőle, de azért az igazság is meglegyen, ez egy hülye pasas. Nem csinált egész életében semmit. Csak ivott. De azért igen jópofa volt, sokat iszogattunk mi együtt a kantinban meg a Hangyában. Aztán persze – maga még fiatalabb, nem tudhatja –, hogy van egy idő általában a férfiak életében, amikor rájönnek, hogy hú, a szentségit, semmit nem csináltam. Ez aztán alaposan elkapja az embert. És akkor mindenki valami szép meg nagy dolgot akar sebtiben csinálni. Legalább egyszer. Meg utoljára. Én sajnos, nagyon el voltam ám telve attól, hogy meglógtam a háború elől, elég baj az. Ennek a Boxosnak nem volt semmilyen fajta elképzelése az életről. Csakhogy jött az a pillanat, amikor, tetszik tudni, ő is úgy gondolta, hogy már elég volt, neki is kell valamit csinálni. Nohát ez a Boxos, tavaly fogta magát, egy este csak úgy megitta a pálinkáját, aztán anélkül, hogy akárcikinek egy szót szolt volna, kiment a Hangyából, és, szóval eltűnt. Gondoltuk, elmegy hátra. Hát kérem, nagy riadalom lett aztán később, mert egyszer csak berohan egy overállos manusz, és azt ordította, hogy ő majd marha lesz az akasztófára menni, mert egy csomó részeg ember hülyeségeket csinál. Kiderült aztán, hogy a Boxos vagy háromszáz méterrel feljebb ment az úton, ahol nem világít már a lámpa, lefeküdt az útra keresztbe, és amikor az a marhanagy teherautó, hát, lehetett vagy hattonnás, jó csikorogva lefékezett előtte és a sofőr, mint egy kakukk az órából kiugrott és ordítani kezdett, Boxos csak feküdt, csak úgy egy kicsit felemelte a fejét, szomorúan ránézett, és azt mondta neki, hogy „Idefigyeljen, ha keresztülhajt rajtam, de úgy, hogy megdögöljek, akkor fizetek magának egy féldecit.” – Tudtuk mi, hogy Boxos jópofa, de hogy ennyire... Nagy sikere volt ám ezzel, nagyobb, mint nekem a katonaszökevényességgel. Hónapokig csak erről beszélgettünk a Hangyában.

Mert hát, kérem szépen, mi itten, ugye, már nem nagyon tudjuk, hogy miért építenek olyan nagy házakat, meg itt már akkora gyárak vannak... Az apám idejében kis kemencékkel is olyan szépen eldolgoztattak. Megy az idő. Tudja a fene, hogy mi lesz. Már nem is nagyon akarom megérteni. Ami azt illeti, nekem vesegörcseim vannak, meg már éjszakánként nehezen lélegzem, nem bánom, ha meg is halok. Ne higgye, hogy azért irigylem a fiatalokat, mert még sokáig élhetnek. Az élet olyan, hogy jön és megy. Csak nagy különbség az, hogy hát hogyan sikerül. Én látom azt, hogy mi megy itt, csak már valahogy kívülrekedtem rajta. Tudja, hol toltam el? Amikor egy pillanatra is elhittem, hogy halott ember rúndót tud fizetni, és hogy Szabó Elizeus a Jézus Krisztus.

Keréknyom

kocsicsapáson bandukoltam
mögöttünk volt már az év,
a kocsicsapás vitt az őszben,
mély sárba vágta a kerék.

az a négy kerék elgurult,
rég elgurult már a négy kerék,
egymagában ment az út,
árokpart fogta közre még.

két lábamban nyárvégi karnevái
bizsergett a kemény sár felett –
a lovak gerince megfeszült,
táncos zötyögő szekerek.

bürökszagú volt az út,
esőszag ködlött erre-arra,
baktattam beleszimatolva
ázott-gubancú kutya.

árokparton sárrögök
árválkodtak kórók között,
tégladarab piroslott
tépett tasak barnállott.

elhullajtott madártoll
emlékezett a napról,
szivárványló fácántoll,
kalácssímító lúdtoll.

agyaggödör szélén nád-
szál szürkült néhány szál,
ott voltak a vadlibák
annyi már, ahány elszállt.

a repedt agyaggödör
aljában csak tócsa áll.
kiszáritotta a nyár,
nedve harmat, őszi könny.

birodalom-foglaló
hatalmak szimatolnak,
zörgő szelek falanxa
éket-nyomat nyugatról.

kukoricaszár-sereg
ázott egyenruhában
áll elébe sárga
aszalt száz jobbágygyerek.

gyökér-lábuk a földben,
kapaszkodik tíz köröm,
pallost ránt a másik tíz
saját leveleiből.

csihi-puhi, nem apád,
védd vitézül hazádat,
összedől vagy a világ
ha nem, úgyis rádszakad.

elrobajlott a vad had,
durva nyomán sok bádóg
rozsdásdombja maradt csak,
míg megörli az agyag.

mellette egy ürgelyuk
távcsövezi az eget,
mélyéből egy fürge szem
jobb napokra leseget.

buza magva elhullt rég,
szelek szárnyán a kalász,
mezején csak néhány szál
sovány muhar kaparász.

a fűmag rég kipergett
szétkapkodták a ver'bek;
ami maradt, abban meg
fácán, fogoly kapargat.

megy tovább, megy magában
bandukolok csapásán,
fejünk fölött a varjak
egy-egy tollat hullatnak.

lomhán lebben fekete,
suhog szárnyuknak röpte,
csőrükben dió, kerek,
hívja őket Napkelet.

messze szállnak, messze már,
hangjuk is már veszve: kár –
hol az utat elnyeli,
röptük látja hét határ.

megy tovább két keréknyom,
döccen-rökken a sárban,
két megyén is általvág,
át hetedhét országon.

hetvenhét határon át
vág csapást a négy kerék;
ott a világ fele épp,
s ott kezdik a más felét.

innen kerül sorra szép
rendben másik h e t v e n h é t;
ihol gördül négy kerék,
ihol a kocsicsapás,

ihol azon fekete
csúf varjak lassú repte,
ihol holló, hull a toll,
villogó toll-szablya hull.

– hegyével állt a földbe –
villám csap ki belőle
jobbra, balra fél világ
melegszik lángjainál.

lángzó istenkard-gyepű
sárba-süpped világig,
innen s túlhan csak a mély
kerékcsapás világlik.

veri fagy és töri tél,
porlasztja steppei szél,
dugja dágvány, ingovány,
vérbe-mossa Orgovány,

homok tenger elnyeli,
kibocsátják horhosok,
latyakolják vadvizek,
gázlót-rakók, elmosók.

ölberejti mély Bakony,
menti Börzsöny, rengeteg,
hegygerinc vezetgeti,
sziklatorok, kőkapu –

dugja leveles lapu,
sűrű papsajt, vadkapor;
ihol két kerékcsapás,
a kocsit ni, ihol!

visz tovább az ég alatt
a nagy kerek kék alatt,
a Göncölszékér alatt
döcög négy kerék alatt.

bandukolok nyomában,
röggé kopott a lábam,
rögtaposta rögre lép,
holló-hó hull nyomában.

Idő-hippodron

Idő – idő – milyen – idő
Mély tárna, mely mohos,
voltál te már: hú, micsoda
idő! – s voltál folyamatos
múltidő, jelen és jövő
pontokra szaggatott vonal
visszafelé folyó folyam:
örök s viszonylagos,
voltál tömeg és sebesség
függvényében változó tér –
idő – s fordított idő-tér,
égbolt, mely vakon hunyorog,
mély tárna, melyben napvilág ég,
éjszaka felkelő nap,
nappali ragyogó hold,
idő – voltál te gyilkosok
ábrándos, gyönyörű szeme,
s szerelmesek összeakadt
sötét, gonosz tekintete,
kedves ördög, förtelmes angyal,
édes méreg és keserű
csók, bürök-levű,
jeltelen történelem,
márványba foglalt pitypang,
– idő – idő – milyen – idő
sündisznó-bugyrod egyre nő
megugatnak a hold kutyái
én felnövök s vizlek magammal.

Vonulnak a gólyák

A traktor pöfögve állt meg a dűlőút végén. Az árokparton pokrócon heverésző Seres feltápáskodott.

– Mi baj?

– Nen tudom – ugrott le a nyeregből Zerke. – Harapdál.

– Várj, megnézem.

Seres a traktorhoz ment, felhajtotta a motorház fedelét és halgatta a motor zakatolását.

Egy hete dobták őket át a Szállásföldre, hogy őszi vetés alá szántsanak. A munka sürgős volt, a traktor éjjel-nappal dolgozott. Seres és Zerke egymást váltották. Amióta kijöttek, be se néztek a faluba, pedig kedvük lett volna hozzá. Feltarisznásztak egy hétre valót és maguknak főztek: paprikáskrumplit, öhönt, lecsót, reggelenként meg ciberét.

– Baj van?

– Semmi az egész.

– Fuccs a prémiumnak, ha bedöglünk.

Arcuk, kezük maszatos volt az olajtól, amikor lecsapták a motorház fedelét.

– Indulhatsz – dörzsölgette le az olajat kezéről Seres. – En meg megyek főzni.

A traktor tovább pöfékelt, Seres meg a kalyiba mellett tüzet csinált, a bográcsot ráakasztotta a földbeszúrt ferde fára, vizet öntött bele, megmelegítette aztán kilötyöntgette a kezére, hogy megmossa. Piritott levest főzök – gondolta, – azt mind a ketten szeretjük – szedte elő a zsírt, sót, paprikát, meg a kockatésztát. Zerke addig kerengett a hosszú táblán míg Seres le nem intete.

– Hahó! Kész az ebéd.

Telítőmték a gyomrukat. Félórát heverésztek, cigarettáztak.

– Szerdára végzünk.

– És a vetés?

– Hm.

Hallgattak. Magukban töprengtek. Napokig egyedül, szótlánul vannak, megszokták a hallgatást.

Seres már másodszor fordult, amikor Zerke átvágott az árkon és felment a dombhátra. Odább egy kerek rét, lapos, közepén csillogott a víztükrre. A nádas benyúlt a szántóföldre.

– Megnézem – gondolta.

A víz meg a nádas melletti szénakaszálón egy nagy tőgyű tehén legelészett, egy tarka kis bikaborjú meg ott ugrándozott körötte. Néha odament az anyjához, döfkölte a tőgyét. A tehén felemelte fejét, hátranézett, elbődült, de türte engedelmesen a hatalmas döféseket. Zerke nevetve nézte. Olyan ez, gondolta, mint amikor egy vasgyúró kölyök bokszolja az anyja mellét, az öröm, a boldogság letompítja a fájdalmakat, a tehén se döfi meg a borját, az anya se üti meg ezért gyermekét.

A nádas szélében egy ócska nagyujjason egy asszony üldögélt. Puha fűzfát faragott. Zerke odament hozzá, amikor észrevette.

– Jónapot.

– Jónapot – ejtette ölébe az asszony a fehér fát, csak a bicska nyelét szorongatta.

– Legeltet?

– Legeltetek.

– Mi lesz az? – kérdezte Zerke és leguggolt az asszony mellé.

– Madár.

– De ugye, ez nem repül el?

– Ez nem – nevetett az asszony.

Szép fehér fogsora volt. Arca sötétbarna a nap égető hevétől. Telt volt, kerek és feszes bőrű. Negyvenen túl, vagy innen – Zerke nem tudta megállapítani.

– Az a jó, ha nem repül el – mosolygott Zerke. Kezébe vette a símára faragott fadarabot.

– De mind elrepül, egyszer mind elrepül – mondta az asszony és mélázva az égre röpítette tekintetét Zerkéről.

– Odaát szántunk.

– Hallottam a traktor pufogást.

– Ketten. Adhatna egy kis tejet, megfizetném.

– Adok én ingyen is. Úgy se tudok vele mit csinálni.

– Csak nincs mibe vinnem – dörzsölte meg állát Zerke.

– Hozok egy köcsögöt, majd itt teli fejem. Mikor jön?

– Reggel.

– Jó, ha a nyárfa csúcsára ül a nap én már itt vagyok.

A traktorral nem volt semmi baj. Váltáskor egy fél óráig pihentették, megolajozták, megnézegették a zörgő részeket és így nem kellett hosszabb időre leállni. Zerke nem szólt semmit Seresnek az asszonyról. Éjszaka alig aludt valamit, leste, várta a napot, hogy a nyárfa csúcsára üljön, aztán elindult. Az asszony már ott ült a tegnapi helyén, faricskált.

– Jóreggelt.

– Jóreggelt.

– Miféle madár ez?

– Gólya.

– Régen farag?

– Régen. Van időm. Ezt szeretem. Van már nekem mindenféle madaram, de csinálom tovább. Az uram csak neveti. Azt mondja bolondság. Fejtek?

Zerke bölintott.

Az asszony felállt, egy kétliteres köcsögöt bontott ki a pulóverből, aztán odament a tehénhez, ráveregetett a farára, megsimogatta, majd lenyúlt a tőgyéhez, megtörölte a kötényével és már zuhogott is a meleg tej a köcsögbe. Zerke két lépésnyire állt az asszonytól, nézte a hátát, formás kerek csipejét, szoknyájából kilátszó hófehér térdehajlását.

– Igyon, amennyi kell, aztán még fejek bele – nyújtotta felé az asszony.

Zerke szinte egy hajtásra megitta a felét. Régen nem ivott már ilyen friss, langyos tejet.

– Köszönöm.

Az asszony ismét telefejte.

– Ezt meg vigye el a társának.

A vízben, a sás között piroslábú gólyák lépkedtek méltóságteljesen. Nem törődtek a két emberrel. Zerke a köcsögöt maga előtt tartotta.

– Reggel, meg kora délután mindig itt vagyok. Jöhet tejjel, szívesen adok.

– Köszönjük – mosolygott Zerke.

Az asszony visszaült az ócska nagyujjasra, kezébe vette a kést meg a fát, faragta tovább a madarát.

– Hahó! – kiáltott Seres, amikor meglátta Zerkét a köcsög tejjel. – Hát ezt meg hol szerezted?

– Tehén adta, asszony fejte.

– Ne bolondozz.

– Mondom. A dombon túl, a lapon legeltet.

– Kicsoda?

– Az asszony.

– Máskor is ad?

– Amennyi kell.

– Akkor szüret. Tyúkja van? Mert tojás is kellene.

– Majd megkérdezem.

– Vagy én – nevetett Seres.

Zerke összehúzta szemöldökét.

– Az asszony nem traktor, hogy felváltva üljünk a nyergébe.

– Ne marhulj! Csak úgy mondtam.

Zerke aludt néhány órát, aztán felváltotta Serest. Nem volt fárasztó a munka, csak egyenletesen kellett tartani a kormányt, hogy a kerék ki ne ugorjon a barázdából. Egy fordulót végigdudorászott, aztán az asszony jutott az eszébe. Mosolygott, milyen keményen markolta a bicskát, amikor először meglátta. A szeme is összeszűkülte. Megmártotta volna benne, ha nekimegy. És milyen szépen formálja a fát az éles bicskával. De miért csak madarakat farag?

Mindennap elment az asszonyhoz, reggel is, délután is. Vitte üresen a köcsögöt, beszélgettek egy ideig, aztán fordult vissza a tejjel. Már vége felé jártak a szántásnak, várták a vetőmagot, a vetőgépet. Zerke ebéd után ment az asszonyhoz.

Ott ült a nádas szélén, faragott.

– Nekem nem lenne türelmem így faricskálni.

– Szív kell ehhez, nem türelem, – mondta az asszony mosolygva. – Nagyon szeretem a madarakat, azt akarom, hogy sok legyen köröttem, de az élők elrepülnek, ezért faragok magamnak.

– Gyereke nincs?

– Kettő. A fiút elvitte az apja, a kislány van velem a tanyán.

– Elváltak?

– Mire gondol? nevetett az asszony. – Elválni? Ugyan. Az uram Pestre jár dolgozni amióta itt tsz van és viszi magával a fiút is. Ha szabadszombatjuk van, két hetenként, akkor hazajönnek, két napra. Vasárnap este meg mennek vissza, hogy hétfőn reggel ott legyenek.

– Maga meg egyedül van?

– A lányommal. Az is nagy már, tíz éves.

A bicskával szüntelenül nyesegeti a fát, csak néha néz Zerkére, de akkor sem pihenteti rajta sokáig tekintetét.

– Nekem adja?

– Mit?

– Ezt a madarat.

– Gólya lesz. Hosszúlábú – mosolygott az asszony.

– Az a jó. Szeretem a gólyát. Sokszor elnéztem itten. Ez a tanyájuk? – mutat a sás, a káka foltok felé.

– Nem. Csak idejárnak.

– Sokan vannak.

– Most gyülekeznek. Nemsokára vonulnak. Tavaly ilyenkor már elmentek. Emlékszem, olyan nyugtalanok voltak. Ezek most, nézze csak meg, olyan nyugodtan sétálgatnak, mintha nem akarnának elmenni.

– Maga sem akar elmenni?

– Hová?

– El. Pestre, vagy be a faluba.

– Nem. Itt nőttem fel, itt éltem. A tanya az apámé volt. Én örököltém. A nagy kertet meghagyták velem.

A levegőben gólyapárok kerengtek.

– Nézze, hogy jönnek. Egymás után. Ezek holnap már vonulnak.

– Nem sajnálja őket?

– Majd visszajönnek. Egyszer itt maradt egy. A szárnya törött volt. Ott élt az istállóban az árva.

– És ha én itt maradnék?

– Maga? – nevetett fel az asszony. – Elmegy maga is a gólyák után. Minek is maradna itt? – legyintett. – Most még szép itt, de ha esik az eső, meg télen rettenetesen egyedül van az ember. Hetekig egy lelket se lát. Nem bírná, megszökne.

– És maga? az asszony keze felé nyúlt, megfogta.

– Én? Itt születtem. Megszoktam.

Zerke kiveszi az asszony kezéből a bicskát, éles hegyes, mint egy tör, kartávolságnyira a földbeszúrja. A kötőben ott a félig kész gólyamadár. Ezt is tenyerébe fogja, nézegeti.

– Ez már az enyém, ugye? – kérdezi.

– Ha akarja, ha szereti a magáé lehet, ha megcsiszolom.

Letészi azt is a kés mellé, a fűre, óvatosan, hogy össze ne törjön. Az asszony nézi, lesi a mozdulatát, de nem szól, nyugodtan vár. Csak a szeme csillog, fényesebb, barnább, mint szokott lenni. Zerke zavart, azt várta, hogy tiltakozzon, hogy megkérdezte, mit akar, hogy ő beszélgesen, valami szépet mondhasson, de az asszony nyugodt tekintete ellopta gondolatát, akkor sem gondolt semmire, amikor kinyújtotta a karját, átölelte és hanyatfektette. Az asszony nem csukta be a szemét egy pillanatra sem, Zerkét meg a kék eget bámulta. Az apró jajok halkán és nagyon mélyről szakadtak ki belőle.

– Tejet nem viszel? – kérdezte, amikor Zerke megmozdult, hogy induljon vissza.

– De, de...

Az asszony fürgén felugrott, megigazgatta szoknyáját, aztán telefejte a köcsögöt.

– Már azt hittem ott ragadsz – nevetett Seres, amikor elvette a köcsögöt és szürcsölni kezdte a tejet. – Itt volt a Veres.

– Mit akart?

– At kell menni a görökgúti dűlőre, ha végünk.

– Az isten...

– Csiba te. Mi bajod?

– Hát nem vetünk?

– Mi csak szántunk. Más vet, más arat – nevetett Seres és elindította a traktort.

Reggel Zerke várta az asszonyt.

– Korán keltél – mosolygott az asszony és terítette le a nagyujjast.

– Korán.

– Kész a gólyamadarad. – vette ki a pulóverből – Vigyázz rá! Vékony a lába.

Zerke a fűbe állította. A kis fűzfa-madár félrebillent fejével nézett rá.

– Szép.

– Minden madár szép. Még a sas is, meg a héja is. Fejjekek?

– Nem, még nem – húzódott közelebb az asszonyhoz. – Tudod, hogy szép vagy te is.

Az asszony mosolygott, magához ölelte Zerkét, görcsösen szorította és arcát arcához dörzsölte. Sokáig szótlánul feküdtek egymás mellett.

– Miért nem költözöl be innen?

– Nincs hová.

– Rettenetes lehet itt.

– Látod, hogy nem, mert kibírom. Volt itt tavaly egy traktoros, az is hozzám járt tejért. Az, látod, nem olyan volt, mint te. Szüntelenül beszélt és esküdözött, hogy elvisz innen. De látod, az a traktoros is elment. Te is így leszel...

Zerke megmozdult.

– Csak az nem kért, hogy faragjak neki madarat... Hová mentek?

– A görökgúti dűlőbe.

– Tudod melyik a tanyám?

– Az ott ni – mutatott Zerke két nyárfa felé.

– Nem, nem. Attól balra. Az a magányos. A párjára két éve csapott a villám. Kiszáradt. Fejjekek?

Zerke bólintott.

Szürcsölve itta a friss tejet. Az asszony fogta a köcsögöt, hogy ismét telefejje.

– Nem kell. Már nem jövök. Most nem. Majd egyszer átugrom a Görökgútból.

– Jó, de vasárnap ne gyere, szombaton se.

Zerke kezébe vette a gólyát, szó nélkül megfordult és elment.

– Isten áldjon – hallotta az asszony nyugodt köszönését.

Valami összeszorította a torkát, nem bírt kinyögni egy szót sem. Uristen, micsoda élete lehet itt? Távol az emberektől, a világtól, dolgozik egész nap, vagy faragja álmai madarát, mik sosem repülnek el mellőle. Csak azok maradnak vele, a fűz-famadarak, az élők elmennek innen mind. Az ember is, a madár is.

Két óra múlva összepakoltak és kihúztak a dűlőre. Zerke ült a traktoron. Seres meg hátul a pótkocsin.

– Körbe a dűlőúton, aztán észak felé a fasornál – kiáltotta Seres.

Zerke bólintott. Végignézett a felszántott táblán, a dombháton megállt a tekintete. Nem láthatta az asszony. Abban a pillanatban egy hatalmas fehér-fekete folt rebbent az égre, kerengett körbe-körbe, majd délre húzott.

– Odanézz! – kiáltotta Seres. Vonulnak a gólyák!

Zerke homlokához érintette tenyerét, árnyéket vetett szemére. Szótlánul sokáig nézte a vonuló gólyacsapatot. Szótlánul és szomorúan, pedig az ő zsebében ott lapult a hófehér gólyamadár, amelyik nem repül el, amelyik nem hagyja el sohasem.

Beindította a motort. A motorzúgás elnyelte a csendet. Neki-lendültek a kereket, kapaszkodtak előre a dűlőúton.

– A magányos nyárfástanya az övé. Könnyen megtalálom – gondolta és visszalesett a délre vonuló gólyákra.

APÁM

elmentél nem vártad meg
míg kisarjadok a barázdából
s felnövök az ekeszarvaig
itt hagyta apám hatévesen
sokáig visszavártalak
mint ekéd
mely tavaszt remél a kerítés mellett
vasa hantok meleg szorításáról
szarva – a rozsdá rákristályosodott gyűrűivel –
tenyeredről álmodik
a kútágas
szikár dereka kettéroppant
ostora görcsberándult újjal
vizet sóvárogván
kapaszkodik a beton moha-szakállába
a kert gyümölcsfái
kényszerű termés-türelemmel
elvadítva fésületlenül várnak
a hangvilla-alakú körtefa
– te oltottad legénykorodban –
megtagadta hogy tovább nőjön
a szomszéd óljának árnyékában
a fonott gallykerítés
köszvényes derékkal földre roskadt
bordáit átszúrja a gaz
a kert borostája
mint horpadt mellet száraz köhögések
kikopnak életünkből
magad-faragta bútoraink, szerszámaid
a fekete homlokú szekrény
a gyúródeszka petrencerúd
a szénarendek hónaljait csiklandó
vakondtúrásokon – a rét pattanásain – pendülő
szép ívű favilláid
a szétkorhadt medencecsontú székek
a szoba-asztal (rajta írtam első versem)
béna lábain utánad táncolt
harmatban sikló kaszád
elkészült a hajnali dombok közt
de pengéje ma is szemembe vág
szólít szigorú suhintásra

fakuló katona-képeid őriznek
meg én komoly egyfiad
aki azóta hogy térdedre ültetve
nullás-géppel lenyírtad
háborútól serkés hajgubancait
férfivá keményedett
megőrizlek
ha hűtlen lettem is örökségedhez
kapához-földhöz
az agyagosan csillogó röghöz
– pacsirtaként újjongott tenyeredben –

mezőkhöz -rétekhez-erdőkhöz
barázda-járó bakancsodhoz
te Bridgeportban fogant kései magyar

megállok fejfádnál
megsímitom sírodon az örökzöld ágakat
halmon átütött hajad
a fűszálakat
szélben lengő szakállad
a véredből cseppent pipacsokat
a szemed kékjéből sarjadt ibolyákat
téged folytatlak
más utakon keményebb barázdát taposva
de kövek konokságával homlokomon
talpig becsület-páncélban

apám
én örökségedhez hűtlen-hű fiad
elvégzem félbenmaradt dolgaidat

MIT TUDJA AZ

Mit tudja az
aki még nem kóborolt el
reménnyel huzatos kertek alján
milyen a mezők
barázdában csobogó csendje
a kukorica-muskétások
kardcsörgető vigyázz-állása
a napraforgók fényalázkodása
a krumplibokrok guggoló türelme
hogyan pödri a búza bajsját
hegyesre a harmatos szellő
hogyan kövesül bele a pacsirta
dalolva a levegő üvegébe
mint ősbogarak a borostyánba
hogyan dacol a jegenye
az ég villám-fejszéivel
hogy rázkódik meg a vadvíz háta
ha landol rajta egy szitakötő
mit tudja az
hogyan bukdácsol el
a délibáb lépcsőin az idő

Mit tudja az
akit még nem kötözött meg
millió karjával a láb hinárja
aki még nem tévedt el
erdőben eget szurkáló fák között
s magányban nem eresztett
gyökeret a humuszba lába
akit még nem csúfoltak meg
ürülékeikkel a madarak
akinek tenyerébe
nem haraptak ablakot a kígyók
akiknek még fészekrakó varjak
nem hordták szét nyugalma boglyáját
akit még nem ostromoltak
hangyák mint partra vetett halat
hogy leegyék csontjairól a húst
s hátukra vegyék szemgolyóit
mint Atlasz a földet

mit tudja az
milyen szél öblíti tisztára
a dombok közt fulladó völgyet

Mit tudja az
aki még nem emelte fel
barázdába horgadó fejét
mint bóbítájukat kerék után a virágok
aki még nem pihent meg
a tiszta forrású patak partján
mint üzött szarvasok
aki még nem szállt mélyre a vízért
s nem ütődött pengve a betonhoz
mint kútostor végén a veder
akinek nem csaptak a szemébe
futás közben tüskés-szárnyú ágak
aki még önmaga ellen se lázadt
aki nem vitte vásárra bőrét
akinek nem hullt hóra a vére
aki még nem volt kerékbe törve
mit tudja az
milyen a küllők szorítása
s az abroncs kör-fegyelme
aki még szándékába omló várából
nem futamodott meg
akiknek szemében szégyen se égett
mit tudja az
hogyan csikordul a kiskapu
ha gondjai egyszer hazatérnek

CON BRIO

a szemed a szemed miért hallgat
miért ringat tó-tükör-nyugalmat
benn mélyen hol sirály kerengett
vihar kaszáljon hullám-rendet

a század naptól fénylő barázda
mezők fogsora összezárva
a csend ajkát feszíti a vágy
a szád a szád miért nem kiált

kezed semmibe ágazik kezed
tétova mozduló emlékezet
ujjaid – piros parázsló rügyek –
lobbantsanak az avaron tüzet

Valent József

Tartásgyakorlat

Itt, ahol én vagyok, ez az előszoba. Innen nyílnak az ajtók: egy ajtó, két ajtó, három ajtó, négy ajtó. Ha balról számolom négy, ha jobbról kezdem úgy is négy. Hátam mögött is van egy, oda nem nézek, úgy is tudom, hogy van.

– Rést nyitok az ajtón, az úr ott kefélgeti a Mungót. Szigfrid úr! Van már öt? – Nincs, Butus.

– Mikor lesz? – Pontosan ötkor.
– Akkor jó!

Szavalk:

„Ag-vég-re
Hájj,

lépj le!

Rop-pan-hat
A-lat-tad!

Első ajtó indulhat sétálni! A sétányt meghúzzom: erre, erre, erre. Az öreget visszük? Vigyük! Nem vihetjük, mert nagyon beteg. És ha sír? Mégis vigyük! Mondjuk jön velünk az ágy. Indulás ötkor. Még nincs annyi. Mondjuk, most már van. Vezethetek? Vezethetsz. A szokásosat? A szokásosat. Mondjuk, a fogas a rihmansarok, itt veszi át Szigfrid úr. Átvétel. Mondjuk most már átvette. Sétálni! Séta, séta, séta, séta.

Rést nyitok az ajtón. Az úr most készíti a kutyaeledelt. – Szigfrid úr! Van már Öt? – Nincs, Butus.

– Mikor lesz? – Majd szólok, csak játssz tovább!
– Éppen ötkor indulunk? – Pontosan.
– Miért ötkor? – Mert akkora beszéltem meg a barátommal.

– A főorvossal? – Vele.
– Miért barátja a főorvos? – Mert neki is van kutyája.
– Ha nagy leszek, nekem is barátom lesz a főorvos?
– Igen, ha lesz kutyád.
– Akkor én is fogom sétáltatni? – Valószínű.
– És miért kell a kutyát sétáltatni? – Hogy levegőn legyen.
– A kutyának sok levegő kell? – Sok.
– Több mint az embernek? – Több.
– Hánnyal több? – Tízzel.
– Akkor jó... Szigfrid úr! Ma lesz tartásgyakorlat? – Az mi?

– Amikor séta közben pissantunk a Mungónak, hogy büszkén tartsa a fejét.

– Az lesz.

Sorra megnyitom az ajtókat: Konyhaajtó, innen jön a konyhaszag, vécéajtó, innen jön a vécészag, nagyszoba, innen jön az úriszag, küsszoba, innen jön a betegszag, itt fekszik az öreg, kiadták már a kórházból is, mert meg fog halni. Beasonok óvatosan, tolvajlépés egy-kettő. Most éppen alszik, a takaró alól kilóg a csontos lába. Lóbálja meg! Csak egy picit! Icurkapicurkát! A hasa sem mozog! Mozgassa! Csak egy picit! Nem mondom meg senkinek. Isten bizony! Dobogok. Először a jobbal egyet, aztán a ballal. Most egy sorozatot. Semmi. Köhögök egyet... kettőt... Ha! Ha-ha! Na végre!

– Szigfrid úr! Az öreg akar valamit!
– Butus, én megverlek! Miért nyitogattad ki az ajtókat? Miért keltetted fel az öreget? – Csak játszásból.
– Ha még egyszer szemtelenkedsz, nem vezethetsz!

– A sarokig sem? – Addig sem. Most pedig ül a fenekedre, ha megmoccansz, már indulhatsz is hazafelé!

– Ö...

– Richárd kérem! – Az öreg az úr apósa, de azért csak úgy lerichárdozza. – Richárd kérem!

– Ö... ő... Jajj!... Jajj!...

– Legyen tekintettel a Mungóra, nem szereti a jajgatást!

– Ö... ő... ő...

– Ne adjunk hangokat! A Mungó elkezd vonítani, aztán nem bírok vele!

– Jajj fiam!... Meghalok! – Bebeszélés.

– Mi? – 'Önszuggesszió. Nem halunk meg könnyen!

– Teát... csak... teát! Nagyon fáj!... Mit tegyek?

– Richárd kérem, löjje le magát!

– Hová löjjek fiam? – A szájába.

– Az nem fáj? – Ném értem, mondja hangosabban!

– Az nem fáj? – Akkor löjjön a fenekébe!

– A fenekemben kup van. – Igazán Richárd, olyan válogatós kérem!

– Az orvos... – Beszéljünk hangosabban!

– Az orvos mit mondott? – Hogy szép állat, igazán büszke lehetek rá.

– Mit? – Hogy büszke lehetek.

– Rólam nem szólt? semmit?

– Ha a hajnalt megérjük, akkor száz évig élünk.

– Hazudsz! Mindig csak hazudsz!... A gyógyszer kijött fiam. Már minden visszajön... Alul is vizes vagyok. Add a kacsát!... Most hová készültök?

– Megpisiltetjük a Mungót. – Add előbb a kacsát!

– Minek, ha úgy is pisisek vagyunk?

– Az orvos mit mondott, ha pisilek, megforduljak?
 – Szabad elhatározásunk van Richárd. – Merre forduljak, balra?
 – Vegyük a lábunk közé! – De ahhoz szét kell tenni a lábam, ugye?
 – Eltalálta Richárd. Gyere toldd meg az egyiket!
 – Most éppen etetek. – A balt toldd meg, az fáj kevésbé.
 – Mondom, etetek!
 – Tudom miért nem akarsz bejönni... Mert szagot árasztok... Ott a pénz... a szekrényben balra... hozzon a gyerekek kölnit!... Az ablakot meg nyisd ki!
 – Nyitva van kérem! – A másikat is.
 – Egy ablak van. – Ha jön a roham, megfulladok!
 – Roham már nem lesz. – Az orvos mondta?
 – Ó. – Mit mondott, az orromon lélegeztek?
 – Azt, hogy hagyjon engem békén! Nem bírom ellátni a kutyát, mert állandóan zavar!
 – Az orromon, vagy a számon? – Az orron.
 – De a számon több jön.
 – Akkor a száján! Érti? Ha még egyszer megszólal, megfojtom.
 – Akkor téged becsuknak, fiam? – Be.
 – Mennyire? – Tizenötre.
 – De fellebbezni azt lehet, ugye? – Természetesen.
 – Fiacskám! Vóm! Gyere bel... Gyere fiam!
 – Ugyan! Ha közelében leszek, még elsírja magát.
 – Fontosat akarok mondani.
 – Nyögje csak ki, ha akarja, meghallom én ide is!
 – Nem jössz be?
 – Kisebb gondom is nagyobb. Nem kaptam kutyaeledelt. Azok is, ha hirdetik, legalább gondoskodnának róla, hogy legyen is!
 – Nem jössz? – Nem! Mit szól hozzá!
 – Akkor meghalok.
 – Hamvadni óhajt, vagy egyenesen a kukacok gyomrába sétálni?
 – A kukac az gusztustalan, ugye?
 – Nézze Richárd! Most mi rövidesen elmegyünk. Tegyen ígéretet, hogy rendesen viselkedik!
 – Teszek.
 – Nem üvöltözik hisztériásan, és nem vágja a papucsot az ablakba!
 – Igérem.
 – Nem töri össze a lázmérőt, hogy az üvegszilánkkal felvág-hassa az ereit!
 – Igérem, csak gyere be, legalább egy kicsit!
 – Tessék, itt vagyok. Mi az a halaszthatatlan?
 – Ülő? – Ülök.
 – Rég láttalak. – Ha ritkán nyitja ki a szemét, nem láthat.
 – Nem igaz fiam. Aludni sem tudok... A sok gyógyszer az oka mindennek. Te nem így vagy vele? Olvastam valamikor, hogy semmi gyógyszer sem kellene az embernek, és akkor lenne egészséges... A sok méreg ott kering a vérben, és egy szép napon...
 – Mondja gyorsan mit akar, mert sietek! – Beszéljessünk fiam!
 – Csak ezért hívtam? – Tényleg fontos.
 – Tessék!
 – Mondd fiam! Sárgák a falevelek? – A levelek zöldek.
 – Valaki azt mondta, hogy sárgák. – Júniusban mindig zöldek.
 – Valakitől hallottam. – Valóban zöldek, apa. Emiatt ne aggódjon!
 – Azt mondtad, apa? – az öreg arcán most biztosan folyik a könny. Én csak a szipogást hallom, mert itt ülök az előszobában – Hová indulsz fiam?
 – Becsukom az ablakot.
 – Ne!
 – Majd éppen nyitvahagyom!
 – Ne! ne! Megfulladok!... Tegnap is alig kaptam levegőt! Sokáig voltatok!... Nekem rég megjósolták, hogy fulladással végzem. Bizony fiam.

– Most félti a kis életét, tegnap meg öngyilkossággal kísérletezett?
 – Félek! A fulladás borzalmas! – De a kerten át bárki bejöhet!
 – A betörő? – Az is.
 – De a betörő is ember, ugye? – Most szabad lenne tudnom, ezt miért kérdezte?
 – Mert te egy gazember vagy fiam!
 – Elég! Ha így folytatja, visszavitetem a kórházba, pedig egyszer már mindent megigért, csak oda ne kelljen visszamennie!
 – Fenyegetőzől? Azt hiszed, hogy megijedek, mert tehetetlen vagyok? Eddig csak türtem, hallgattam, de most kimondom! A szemedbe mondom, hogy te illetlenséget követsz el! Bizony fiam. Alkalmatlan vagy mellém! Nem teszel keresztre szalmát sem értem! Két hete itt rohad a virág a vázában, de ki nem vinnéd! Utolsó napjaimban legalább friss levegőt szívnék... Szemét! Utolsó hazug! Ha élne a lányom, majd megtáncoltatna! Te szakállas majom! Feljelentlek! Vedd tudomásul, az lesz az első, csak még egyszer birjak megmozdulni!... Becsukatlak!... Jajj!... Meg-ha-lok! Meg-ful-la-dok! Le-ve-gőt! Jajj! Jajj!
 Szigfrid úr, mintha misem történt volna, közömbösen átmegy a másik szobába a Mungóhoz. Így közömbösen, ahogy én most rángatom a vállam. Rángatom. Tudom ettől közömbösebben is rángatni. Rángatom külön a jobbat, most a balt, most egyszerre. Elég!... Az öreget sajnálom, mert egyszer adott nekem egy fogaskereket százhusz foggal. Máskor én adtam neki egy öngyújtót, ő adott egy díszes dobozt, én elszaladtam a boltba, hoztam neki cigit. Azt mondta, hogy csuda rendes vagyok, nem olyan, mint Bódog, aki beint neki, aztán elszalad... Most szomorú vagyok. Legyen akármilyen is, megszólalok.

– Szigfrid úr! Hallja? – Mi baj Butus?
 – Kérdezhetek valamit? – Tessék.
 – Elmozdulhatok a székről? – Unod már?
 – Zsibbadás ment a lábamba. – Tegyel néhány lépést!
 – Bemehetek az öreghez? – Miért akarsz bemenni?
 – Kíváncsi vagyok rá. – Ne légy kíváncsi!
 – Csak egy kicsit, Jó – Kicsit sem.
 – Már be is mentem.
 Az öreg csupa sárga, nincs már benne annyi vér sem, mint a sapkámban. Meg sem mozdul, pumpálni kellene bele a levegőt.
 – Szigfrid úr! Elmehetek az ablakhoz? – El.
 – Kinézek egy kicsit. Jó? – szeretem, hogy mindent megkérdezel, de már unom.
 – Kinyitok egy rést. – No, ne tréfálj!
 – Csak egy icipicit. – Semmit!
 – Már ki is nyitottam. – Csukd be! Csukd be, ha mondom!
 – Nem érem fel. – Most miért nyitottad ki?
 – Nem tudom. – Szeretném tudni, hogy miért?
 – Játzásból.
 – Tudod mit, Butus? Amiért ilyen szemtelen vagy, nem vezethetsz.

– A sarokig sem? – Addig sem.
 – Mellette sem mehetek? – A közelében sem lehetsz.
 – Holnap sem? – Holnap sem.
 – Holnapután? – Soha többé!

Szigfrid úr már ott kényeskedik a Mungóval a téren. Körül állják a bámészzkodók: egy bámészkodó, kettő, három, oldalt még egy, messziről is nézik hárman, ő meg csak büszkélkedik. Kecsesen tartja a porázt, valahogy így. Felhúzza hozzá a kesztyűt is. Nyáron? Megtörülöm a szemem, lehet, hogy nem jól látok. Most áll. Most éppen elindult, csámpázza a cipőjét. Az egyik lábát így teszi, a másikat meg emigy valahogy. Mindjárt megmutatom. Mondjuk így. Még ettől is jobban. Meg is mondom mindenkinek, ő egy csámpa. A szája is ferdén áll: így valahogy. Nem is tudom annyira lehúzni, majd segíték az ujjammal. Mondjuk így. Ha nem lenne szakálla, majd meglátják az emberek, aztán mehetne.

Vonaton

Zötyögött a vonat
a dunatiszakai homokon
át méltóságiteljesen,
teljesen
szabadon.

Haza-
felé mentem azoq, a vonaton
húsz évesen,
ha ma megyek
a bajai vonalon utazom
huszonhat évesen.
Nem onnan indulok,
de oda érkezem:
haza.

Ugyanúgy utazom,
félárú jeggyel a fapadoson,
a legtermészetesebben,
hisz minden gőzkorszaki őszám
itt robogott,
itt beszélgetett,
ahol én beszélgetek,
ha néha haza megyek
a vonaton –
a fapadoson!

A parasztkonok
közül a föld elől
egész sereg
kelt útra döccenő
vonaton s utazott
északra dél felől

egészen Bányig!

A bánya kezüket
szerette, szeretett
minden parasztket,
mert a parasztket
kivájták a szentet.

A bánya sok rokot
sokáig bújtatott.

A hétvégeken, hébe-hóba,
nekilódult a kis sereg,
délután fölkapaszkodott
s légyepte állomásokon át
a térképen délre
ereszkedett.
Velük döcögők
egy fatáska emlék
az egész hóbelevanc.
Költözöm erre-arra,
nem onnan indulok,
de oda érkezem,
haza.

Jel

Csille. Kocsi. Tárgyak.
Füst. Por. Téglá. Mész.
Az ember. Az állat.
Verejték. Küszködés.
Tárgyak. Csille. Kocsi.
Mész. Téglá. A por, füst.
Emberi, állati
verejték. A testünk.
Tárgyak. Kocsi. Csille.
Verejték. Küszködés.
Állatra, emberre
hull a por és a mész.
Füst. Mész. Por. A téglá.
Küszködés. Verejték.
Emberre, állatra
a tárgyak, a csillék.
Verejték. A füst, a por.
Állatok. Az ostor.
Te, ember, a tárgyak,
íme, körül állnak.
A tárgy ezer s ezer
megjelenése, jel:
itt a tárgy küszködik,
tűz, fa, fém harcol itt.
A te címereid!
Ember, a tied!
A por, a füst, a mész.
Jeled, a küszködés!

Kőfacsaró

Å piros fazék meddő méhe
nem szül paprikást ebédre,
nem szeretem a fazekat,
jó ízeket sohase ad.
A fehér kancsó meddő méhe
nem szül óbort a gégémre,
nem szeretem ezt a kancsót,
sohase ad finom óbort.
A gáztűzhely meddő méhe
nem szül peccenyét ebédre
nem szeretem a tűzhelyet –
egyedül az életemet.
Az életem termő méhe
a jövő jó reménye,
úgy szeretem életemet,
énfelőlem bármit tehet.
Felőlem még hős is lehet,
követ, vizet, tüzet ehet,
Kőfacsaró vagy Fanyűvő,
remegheti szikla, erdő.
Felőlem, hisz bő a tavasz,
lehet poros aktakucac,
aktakucac avagy nem az,
olyan hosszú ez a tavasz!

Türelmetlen
lábadozásom sóhajai

Búzamag, te jó Vitézem,
temetésed, születésem.

★

Nézem a tó öreg sását,
tavasz, nyár, tél elmúlását.

★

Égig kalászosodom,
mielőtt megrothadok.

★

Vers-szekerem leigázott
szíveddel a sírba gázolt.

★

Harag cibálta meg
ezt a véres földet,
s elvitte titokban
a fényes köhögöket.

★

Hunyorgó száz kaszás
a hullámozó rozsban,
az izgatott nyárban
nézz a csillagokra!

★

Szívünkön megkékült
évszakok fájdalma,
őszhajú csillagok
reggelre meghalnak.

★

Szerszámai féltik
fényes lehelletét,
gyomok is tisztelik
elfáradt életét.

★

Halál, ne adj erőt,
védd a megtévedőt.
Halál, ne jöjj haza
árván egy éjszaka!

★

Szivárvány-fácán
lakik a lángban,
szívemig hallik
kukorékolása.

★

Tükörbe kést vágok,
leköpöm az angyalt,
lekötözött örült.
Sírásom kiagyalt.

★

Csontfehér székemen
vasbavert ballada,
irgalmazzon néked
halódók fájdalom!

★

Tejút ravatalján
keze madár-fészek,
halála is élet,
az öröklét része.

★

Bicsaklik menésed
fájdalmas szegénység,
lelkem erős frigye,
felszított reménység!